

Rehabilitering

UTGITT AV STIFTELSEN SOFIENLUND OG SOFIENLUNDS VENNER

NR. 1 2019 23. ÅRGANG

Stiftelsen Sofienlund er en humanitær, ideell organisasjon med formål å bidra aktivt for å bedre rehabiliteringstilbudet for kronisk syke, skadde og eldre i Norge.

Stiftelsen Sofienlund initierte og bygget CatoSenteret i Son. Allerede i 1986 fikk Bente og Thor Bjørn Lie idéen om å bygge et rehabiliteringssenter og registrerte Stiftelsen Sofienlund i 1991.

Takket være de hundretusener av loddkjøpere i stiftelsens eget lotteri og innsamlede midler, samt og et stort Husbanklån gitt med pant i eiendommen Sofienlund, ble CatoSenteret offisielt åpnet 4. juni 1998.

Stiftelsen Sofienlund er stolte over at CatoSenteret regnes som et av Norges beste rehabiliteringssentre, og at senteret kan vise til usedvanlig gode resultater.

Etter frigivelse av pantet i eiendommen Sofienlund, er stiftelsen nå i gang med planleggings- og reguleringsarbeid for et nytt Aktivitets-, behandling og treningssenter med selveierleiligheter og boliger for seniorer på Sofienlund, Fjellstrand, Nesodden.

Stiftelsen Sofienlunds styre:

Erling Lauritzsen
Styreleder

Thor Bjørn Lie
Stifter
Daglig leder
Styremedlem

Truls Thv. Falkenberg
Styremedlem

Tore Henning Larsen
Styremedlem

Tidligere fagdirektør i Husbanken Roar Sand blir Stiftelsen Sofienlunds nye konsulent

Uten finansiering fra Husbanken hadde ikke Stiftelsen Sofienlund kunnet bygge CatoSenteret i Son.

Med sidesikkerhet i Stiftelsens eiendom Sofienlund på Nesodden, og med en formidabel innsats fra Roar Sand, daværende fagdirektøren i Husbanken, ble senteret realisert.

I fjor gikk Roar Sand av med pensjon fra Husbanken, og nå er han engasjert som konsulent i Stiftelsen Sofienlund.

Banksjefen

Diplomøkonomen Roar Sand startet sin bankfaglige karriere i Samvirkebanken (NKL), og ble ansatt i Husbanken i 1993. Han fikk ansvaret for bankens engasjement innen «Handlingsplan for eldreomsorgen» (1997-2003), «Omsorgsplan» 2015 (2008-2015) og «Omsorg 2020 (2016-2020) hvor Husbanken til sammen har finansiert over 42 000 omsorgsboliger og sykehjemsplasser.

Frem til han gikk av med pensjon, hadde Roar Sand det nasjonale fagansvaret for Husbanken investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem.

Kommunene kan spare milliarder!

- Ved å kartlegge tilgjengeligheten til innbyggernes boliger på et tidlig tidspunkt, kan norske kommuner spare milliardbeløp, sier den erfarne fagdirektøren.

Tilskuddsmidlene fra Husbanken og NAV-Hjelpemiddelsen må benyttes aktivt av kommunene, slik at innbyggerne kan få sine boliger bedre tilrettelagt for alderdommen.

Tilrettelagte boliger, slik at vi kan bo hjemme lengst mulig, representerer store økonomiske besparelser for samfunnet, og bedre livskvalitet for den enkelte.

Nesodden er i så henseende et godt eksempel. Den største delen av kommunens boligmasse består av eneboliger og rekkehus. Et bedre samarbeid mellom kommunen og NAV vil kunne resultere i betydelige midler, som kan benyttes til rehabilitering og tilrettelegging. Det har jeg for øvrig påpekt ovenfor politikerne og ledelsen i kommunen ved flere anledninger

Utlandet

Roar Sand har også vært med på å etablere flere omsorg- og rehabiliteringssentre i utlandet. «Bærumshjemmet» i Altea er med sine 38 plasser ett av disse. En spansk kystby med jevnt og godt middelhavsklima har bidratt til rask rehabilitering av bl.a. slagpasienter og bevegelseshemmede siden åpningen i 2002.

Sofienlundsenteret

Det er få som kjenner Stiftelsen Sofienlund, CatoSenteret og eiendommen Sofienlund bedre enn Roar Sand. Han har kjent og jobbet med Thor Bjørn Lie i over 20 år. Nå ser han frem til å bidra til at Sofienlundsenteret kan bli realisert, og er allerede godt i gang. –

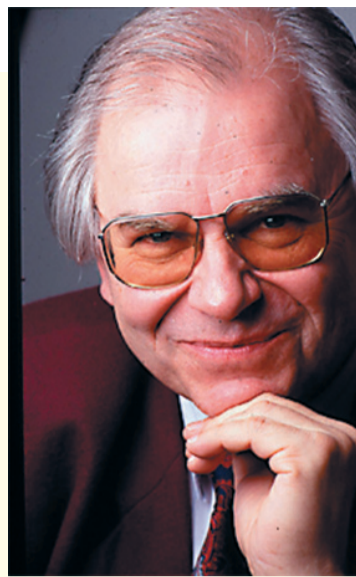
Vi må få til et interkommunalt samarbeid om de 30 plassene i første byggetrinn, og tilbakemeldingene fra de aktuelle kommunene er positive, sier den nye konsulenten i Stiftelsen Sofienlund.

Kommunebarometeret viser at Nesodden kommune er nederst på listen når det gjelder pleie og omsorg for eldre.

I 2018 lå Nesodden kommune på 405. plass, og var dermed blant de dårligste kommunene i landet. Dette vil bedre seg, fordi det er politisk enighet om et rekordbudsjett for 2019. Likevel vil det mangle en del i tilbud og kvalitet på andre tjenester i pleie- og omsorgssektoren.

Det er tidsskriftet Kommunal Rapport som lager kommunebarometeret. De ønsker at lokal-politikere skal få et oversiktlig og uhildet bilde av hvordan kommunen deres driver. I totaloversikten kom Nesodden kommune på 148. plass i 2018. Men på sektoren pleie og omsorg var Nesodden blant de dårligste i landet.

Kommunebarometeret måler mange tjenester også for personer over 80 år. Det er interessant fordi Nesodden vil få mange gamle

Erling Lauritzen

innbyggere allerede om fire-fem år. I Rådmannens budsjettforslag leser vi: «Som man ser er det hovedsakelig aldersgrupper over 67 år som vil ha en markant økning de nærmeste årene. Hvis prognosene inntreffer må kommunen altså rigge seg for å kunne yte flere og mer omfattende tjenester til de eldre i årene framover.

Det er vanskelig å se at budsjettet for 2019 og økonomiplanen for 2019–2022 gir rom for flere og bedre tjenester innenfor pleie og omsorg». Kommunebarometeret viser altså at kommunen ikke leverer gode nok tjenester i dag. Skal Nesodden være en trygg og god kommune å bo i når man blir gammel, må det satses langt mer på å utvikle gode tjenester både i omfang og kvalitet.

Siste nytt fra Stiftelsen Sofienlund

Dr.med. Nils Hjeltnes, Spesialist fysikalsk medisin og rehabilitering, er faglig rådgiver tilknyttet Stiftelsens Sofienlunds team for opprettelsen av et spesialisert interkommunalt rehabiliteringssenter for eldre på Fjellstrand, Nesodden, kalt Sofienlundsenteret.

Nils Hjeltnes er født i Ulvik i Hardanger i 1943, utdannet lege ved Universitetet i Oslo i 1969, spesialist i Fysikalsk medisin og rehabilitering i 1977 med medisinsk doktorgrad fra Karolinska Institutet i Stockholm.

Sunnaas sykehus har vært arbeidsplassen til Nils Hjeltnes fra han bosatte seg på Nesodden til han gikk av med pensjon i 2013. I januar samme år ble han tildelt Kongens fortjenestemedalje. På Sunnaas sykehus har Hjeltnes gått gradene fra assistentlegevikar, via assistentlege, spesiallege, overlege, avdelingsoverlege og sjeflege til fagdirektør.

Nils Hjeltnes har nå i lengre tid arbeidet aktivt for å få kartlagt behovet for intensiv rehabilitering av eldre, ikke bare på Nesodden men for Follokommunen.

Nå er teamet utvidet ved at Roar Sand, tidligere fagdirektør i Husbanken, er engasjert som konsulent. Diplomøkonom Roar Sand startet sin bankfaglige karriere i Samvirkebanken og ble ansatt i Husbanken i 1993. Han fikk ansvaret for bankens engasjement innen «Handlingsplan for eldreomsorgen», «Omsorgsplan» og «Omsorg 2020 hvor Husbanken til sammen har finansiert over 42 000 omsorgsboliger og

sykehjemsplasser. Frem til han gikk av med pensjon, hadde Roar Sand det nasjonale fagansvaret for Husbanken investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem.

Det er få som kjenner Stiftelsen Sofienlund, CatoSenteret og eiendommen Sofienlund bedre enn Roar Sand. Han har kjent og jobbet med Thor Bjørn Lie i over 20 år. Nå ser han frem til å bidra til at Sofienlundsenteret kan bli realisert, og er allerede godt i gang.

- Ved å kartlegge tilgjengeligheten til innbyggernes boliger på et tidlig tidspunkt, kan norske kommuner spare milliardbeløp, sier den erfarne fagdirektøren. Tilskuddsmidlene fra Husbanken og NAV-Hjelpemiddelsentral må benyttes aktivt av kommunene, slik at innbyggerne kan få sine boliger bedre tilrettelagt for alderdommen. Tilrettelagte boliger, slik at vi kan bo hjemme lengst mulig, representerer store økonomiske besparelser for samfunnet, og bedre livskvalitet for den enkelte.

Nesodden er i så henseende et godt eksempel. Den største delen av kommunens boligmasse består av eneboliger og rekkehus. Et bedre samarbeid mellom kommunen og NAV vil kunne resultere i betydelige midler, som kan benyttes til rehabilitering og tilrettelegging. Det har jeg for øvrig påpekt ovenfor politikerne og ledelsen i kommunen ved flere. Vi må få til et interkommunalt samarbeid om de 30 plassene i første byggetrinn, og tilbakemeldingene fra de aktuelle kommunene er positive, sier den nye konsulenten i Stiftelsen til Rehabilitering.

SOFIENLUND
FOR REHABILITERING OG VITALISERING AV MENNESKER

Utgiver: Stiftelsen Sofienlund, Ommenveien 18 1458 Fjellstrand	Annonser: Faktureringservice sør as, tlf. 32 24 44 33 fax 32 24 44 34
Redaktør: Erling Lauritzen tlf. 66 78 92 37 mobil 920 26 355 e-post: erling@sofienlund.no	Orkla Trykk AS Opplag: 25.500 Avisen distribueres på Nesodden, Frogn, Vestby og deler av Ås kommune
Design: Knut T. Frøyhaug,	Redaksjonen avsluttet 25.02.2019

Stiftelsen Sofienlund Ommenveien 18, 1458 Fjellstrand www.sofienlund.no post@sofienlund.no Foretaksnummer: 961340195 Bankgiro: 8380 08 53462	Stiftelsen Sofienlunds styre: Arbeidende styreformann Erling Lauritzen Daglig leder Thor Bjørn Lie Styremedlemmer Truls Thv. Falkenberg Tore Henning Larsen	Sofienlunds Venner: Tlf: 66 78 92 37 mobil 920 02 6355 E-post: erling@sofienlund.no Foretaksnr.: 976805518 Bankgiro: 8380 0865509	Gavekonto Bankgiro: 8380 40 09941 Lars Henrik Lauritzsens Minnefond Bankgiro: 8380 40 09941
---	--	---	--

Medisinske fremskritt basert på faktakunnskap har bidratt til at den vestlige del av verden nå må forberede seg på "eldrebølgen".

Vi blir i løpet av få år veldig mange flere eldre. Det betyr at vi på litt lengre sikt også vil bli mange flere som trenger hjelp fra helsetjenesten. Denne utfordringen kommer i en tid da vi har en presset helseøkonomi.

Regjeringens planer om hvordan dette skal løses innebærer blant annet Samhandlingsreformen og Opptappingsplan for rehabilitering. I rene ord finner man her planer for hvordan flere og større oppgaver skal føres over fra spesialisthelsetjenesten til den kommunale helsetjenesten.

Denne gaven består av en stor og flott 110 mål tomt på Nesoddens vestsida hvor det skal bygges et moderne tverrfaglig helse og rehabiliteringssenter, hvor kommunene kan kjøpe tverrfaglig rehabiliterings plasser til selvkost.

Det lønner seg alltid å begynne i det små. Derfor starter dette prosjektet som et "pilotprosjekt". Men dette medfører samtidig at tjenestene Sofienlund Stiftelsen tilbyr, må være av kvalitativt høy standard, og i tråd med kommunens egne ønsker og planer.

rehabilitering er tverrfaglighet og egen rehabiliteringsenhet. Dette er meget godt dokumentert i doktorgradsavhandlingen til Inger Johansen fra 2013.

Hun gjorde en sammenlignende observasjonsstudie også med en 18 måneders oppfølgingsperiode. Hun fulgte to store sammenlignbare grupper eldre rehabiliteringspasienter som ble tatt hånd om enten i eget tverrfaglig rehabiliteringssenter eller i korttidsplasser i sykehjem. Resultatene var overbevisende entydige til fordel for eget tverrfaglig rehabiliteringssenter, som ga bedre resultater på alle

teret skal sikres også gjennom kompetanseutveksling med Sunnaas sykehus. Sunnaas sykehus er i dag landets ledende sykehus innenfor spesialisert rehabilitering, og med det følger et ansvar for kompetanseoverføring til primærhelsetjenesten.

Med den geografiske nærhet som er mellom Sunnaas og Stiftelsen Sofienlunds nye rehabiliteringssenter, ligger forholdene godt til rette for konkret samarbeid både med hensyn til bemanning, behandling og forskning.

I flyt-diagram under er illustrert hvordan man tenker seg pasientflyten kommer til å foregå.

Sofienlund helse- og tverrfaglige rehabiliteringssenter

Med økende alder øker sjansen for at man som følge av skade eller sykdom ikke greier seg selv i en periode etter akutfasen. Rehabilitering er en tjeneste som har som målsetting å bidra til at denne perioden blir så kort som mulig.

Det er her Stiftelsen Sofienlund, som er en ideell stiftelse, kommer inn med en "gave" til i første omgang Nesodden kommune og dens innbyggere, i neste omgang forhåpentligvis flere av Follokommunene og øvrige kommuner.

Planene for Sofienlund helse- og tverrfaglige rehabiliteringssenter tilfredsstiller alle disse krav. Senteret tar som utgangspunkt at mer kompleks rehabilitering forventes utført i primærhelsetjenesten.

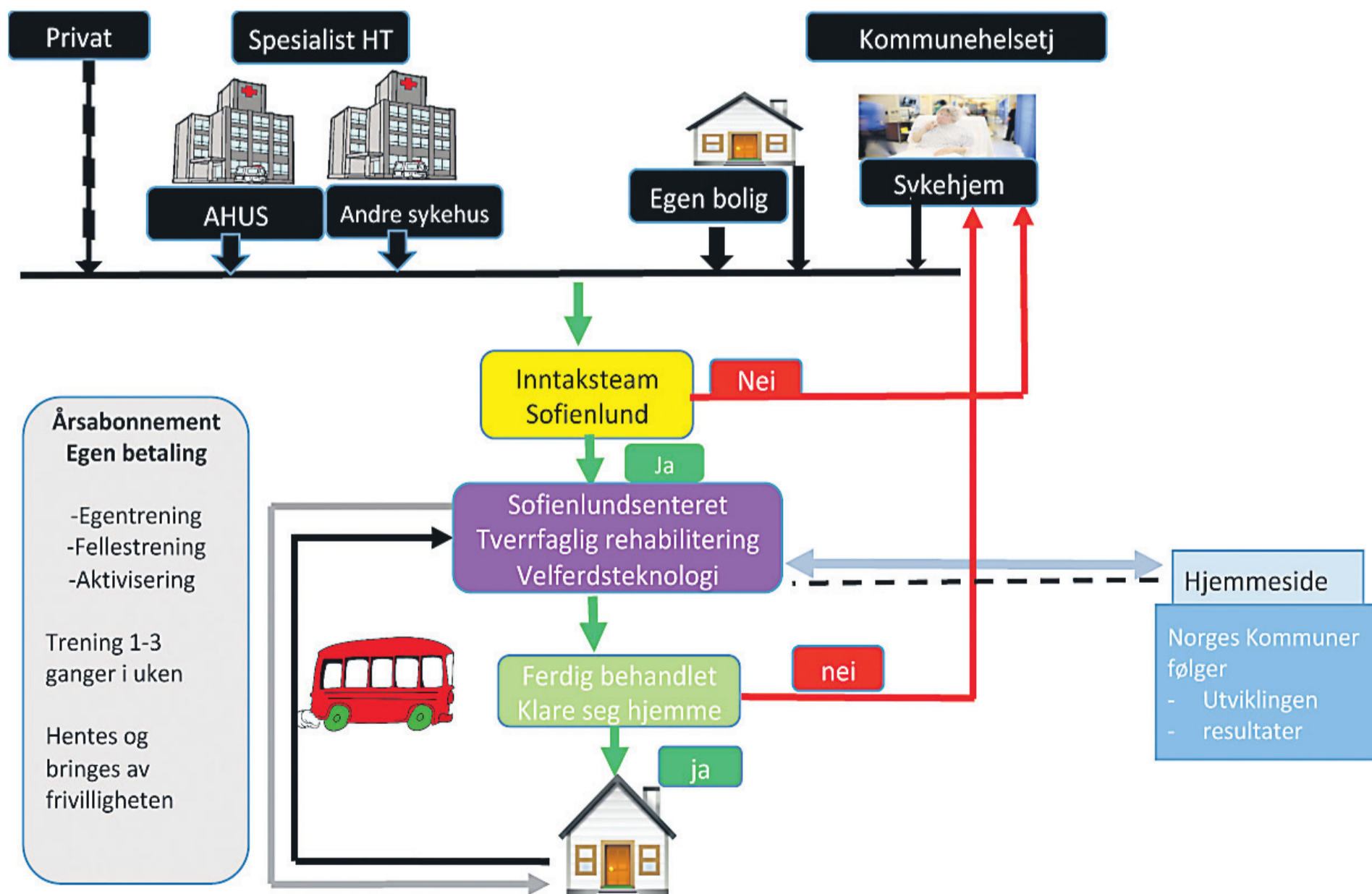
Så langt gjennomføres institusjonssjansert rehabilitering av eldre i Nesodden kommune som kort-tidsopphold på syke/alders hjem eller av ambuleringe personell hjemme hos pasienten, og det gjøres mye godt arbeid.

Men nøkkelord for behandlingssuksess når det gjelder morgendagens mer komplekse

målte faglige parametre, i tillegg til at kostnadene for kommunen ble redusert med over 40 % i observasjonsperioden.

Sofienlund Stiftelsen ønsker nå at videre planlegging og realisering av planene skal skje i samarbeid med Nesodden kommune. Vi ser for oss og ønsker at Nesodden kommune gradvis og innenfor tillatte økonomiske rammer tar i bruk noen av de fasiliteter som planlegges bygget både til de som trenger tverrfaglig rehabilitering og som base for sitt eget rehabiliteringsteam.

'Den faglige kompetanse i sen-

Gode måltider er en av hverdagens viktigste begivenheter for mange eldre. Tidligere landbruks- og matminister Bård Hoksrud og eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen arrangerte en inspirasjonsdag om mat for eldre i Grimstad, der de holdt innlegg om regjeringens satsing på god mat, matglede og gode måltidsopplevelser for eldre.

Gode matomsorg reduserer medisinerbruk og gir bedre livskvalitet. Det er avgjørende for å møte flere samfunns- og helseutfordringer, sa Bård Hoksrud.

Målet med modellen er å skaffe råvarer og produkter til riktig kvalitet, til riktig pris, levert på en god måte til rett tid. Modellen gir også spisegjestene mulighet til å være med å bestemme hva som blir servert.

Regjeringens seks inspirasjonsdager om mat til eldre løfter fram gode lokale eksempler som flere kan ta lærdom av. Mange kommuner arbeider systematisk og godt. De fleste er gode på noe, men det er få som er gode på alt. Jeg oppfordrer alle som deltar på inspirasjonsdagene til å ta kontakt med de kommunene som har presentert

ekstra viktig når man blir eldre. Gode måltider er en viktig del av hverdagen – og jeg mener at gode måltider bør være en av dagens høydepunkter for eldre.

Som politiker har jeg jobbet mye med mat- og måltidsengasjementet for eldre, og vet at god mat og gode og trivelige måltider bidrar til økt matlyst og økt matinntak. Og når problemet er småspist het og manglende matlyst, vil både underernæring og nedstemthet kunne bli resultatet. For å unngå dette, vil Regjeringen at alle eldre, skal gis større mulighet til å velge hva de vil spise, når de vil spise og få muligheten til

Aftenposten hadde en første-side tidligere i høst, som viste til underernæringstall fra Oslo kommune. Slik kan vi ikke ha det i Norge i 2018. Vi kan ikke tvinge folk til å spise mer, men vi kan stimulere og friste og vi kan tilby flere mellommåltider særlig før natta og tidlig på morgenen.

Hvordan kan vi legge til rette for at dette blir gjort i praksis? Regjeringen har lagt fram en stortingsmelding om en kvalitetsreform for eldre som vi har kalt "Leve hele livet". Reformen tar utgangspunkt i områder der det ofte er svikt i tilbudet til eldre. Ett av disse områdene er mat og måltider. Vi vet at ikke alle eldre får ivarett sine grunnleggende behov for mat, ernæring og gode måltidsopplevelser. Vi vet også at mange kommuner arbeider systematisk og godt. De fleste er gode på noe, men det er få som er gode på alt. Vi ser imidlertid at de gode løsningene ikke alltid spres til andre eller settes i system. Vi har derfor gjennomført en omfattende dialogprosess med brukere, ansatte og ledere i kommunene for å få innspill til gode eksempler og løsninger.

Reformen løfter fram 25 løsninger basert på de gode eksemplene vi har funnet, som kommunene kan iverksette gjennom lokale tilpasninger. 5 av disse gode og utprøvde løsningene fra kommunene handler om mat og måltider. Målet er å redusere underernæring og skape gode mat- og måltidsopplevelser med større grad av valgfrihet:

Løfter kunnskap, bevissthet og interesse for mat til eldre

Tidligere landbruks- og matminister Bård Hoksrud og eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen holdt innlegg om regjeringens satsing på god mat, matglede og gode måltidsopplevelser for eldre. Foto: Landbruks- og matdepartementet.

Lærer av hverandre

På inspirasjonsdagen i Grimstad ble de lokale gode eksemplene presentert. Et av hovedtemaene var sammenhengen mellom innkjøp av mat, kosthold og matglede. I Agder har flere kommuner gått sammen i et innkjøpsamarbeid som gir et større mattilbud til de eldre.

gode erfaringer og få kunnskap som man kan bruke i eget arbeid, sa Hoksrud.

Bård Hoksrud sa bl.a. i sin tale på inspirasjonsdagen om mat for eldre på Hamar

Alle vi som er her i dag vil få en bra dag sammen med mange andre som er opptatt av mat og matglede. Dere er kommet for å la dere inspirere, kanskje få noen nye ideer og nye kontakter.

Gode måltider er grunnleggende for god helse og livskvalitet hele livet, og kanskje

å spise et godt måltid sammen med andre. Dette vet vi bidrar til bedre ernæring og helse.

For å få til dette må alle som arbeider med mat og matservering ha god kunnskap om beboernes helsemessige behov og matens innhold av næringsstoffer. I tillegg trengs det interesse og forståelse for beboernes ønsker om hva som skal til for å øke matlysten. Det er også viktig med tid og lyst til å sette kunnskap ut i livet hver eneste dag og til alle måltider.

Tidligere landbruks- og matminister Bård Hoksrud og eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen holdt innlegg om regjeringens satsing på god mat, matglede og gode måltidsopplevelser for eldre. Foto: Landbruks- og matdepartementet.

Det gode måltidet:

Et godt måltid skal bestå av næringsrik mat som ser god ut, lukter godt og smaker godt. Og det skal serveres i hyggelige omgivelser og legges til rette for fellesskap ved måltidet for de som ønsker det.

Måltidstider:

Måltidene skal fordeles jevnt utover dagen og det skal ikke gå mer enn elleve timer mellom kvelds- og frokostmåltidet. Den enkelte må i størst mulig grad få mulighet til å ivareta egne mattradisjoner og spisevaner når det gjelder meny, tidspunkt for måltidene og hvem de vil spise sammen med.

Følge opp den enkeltes ernæringsbehov for å unngå under- og feilernæring. Dette handler om å kartlegge, vurdere risiko og dokumentere ernæringsstatus, evaluere ernæringstilbudet og igangsette målrettede tiltak for den enkelte. Alle kommuner bør ha kjøkken- og matfaglig kompetanse i helse- og omsorgstjenesten uavhengig av hvor maten produseres.

Regjeringen vil utrede utformingen av et eget tilskudd som skal legge til rette for etablering, reetablering og renovering av lokalkjøkken i sykehjem. Vi inviterer nå alle kommunestyrene til å ta stilling til forslagene i reformen og beskrive hvordan de vil utforme og gjennomføre dette lokalt. Regjeringen har også tidligere sendt brev til alle landets ordførere for å inspirere dem til å sette mat og måltidspolitikken på dagsorden i egen kommune.

Regjeringen oppfordrer alle kommuner til også å involvere eldre og deres pårørende både i utvikling og gjennomføring av reformen lokalt. Kommuner som omstiller seg i tråd med reformen, vil prioriteres innenfor eksisterende og eventuelle nye øremerkede ordninger. Reformperioden vil starte 1. januar 2019 og vare i fem år med ulike faser for planlegging, gjennomføring og evaluering.

Det beste er at kommuner lærer av hverandre og inspirerer hverandre. For å gjøre det enda raskere og sikre at løsningene spres i hele landet og kan tas i bruk av alle kommuner, vil regjeringen etablere et nasjonalt og regionalt støtteapparat for reformperioden.

Med Leve hele livet har en regjering for første gang samlet og systematisert arbeidet i noen av de kommunene som har funnet nye og bedre løsninger i tilbudet til eldre. Sammen med allerede igangsatte og gjennomførte satsinger og tiltak, vil vi skape en ny og bærekraftig politikk som skal bidra til at alle innbyggere får en god og trygg alderdom.

Leve hele livet handler om mennesker. Det som er viktigst i livet:

Fellesskap, aktivitet, god mat og helsehjelp. God mat og matomsorg er en viktig del av reformen. Men husk at mat og måltids glede er mer enn middagsmaten. På institusjoner serveres det minst fire måltider om dagen. Mange har i tillegg innført fristetraller eller fristekurver med godsaker. Der kan det tilbys smoothies, supper,

puddinger, lefserull, frukt eller noe annet fristende som gir påfyll av smaker, energier og næringsstoffer.

I Leve hele Livet reformen står det noen setninger om Regjeringens arbeid med Matnasjonen Norge. Ideen med Matnasjonen Norge er å samle og tydeliggjøre Norge som matnasjon med definerte matregioner. Vi snakker om regionene: Nord, Trøndelag, Fjord, Fjell, Sør og Osloregionen/Matviken.

Regjeringen har samlet seg om følgende visjon:

”I 2030 er mat en kilde til matglede, stolthet og fellesskap i hele befolkningen, og er et synlig element i turistlandet Norge. Norge er internasjonalt kjent for en spennende matkultur, sin store sjømateksport og mat- og drikkeopplevelser i verdensklasse.”

Og i arbeidet med utvikling av Matnasjonen Norge står mat og drikke i offentlig sektor godt plassert. Det henger selvfølgelig sammen. Det er en ramme for matglede og fellesskap. Det dreier seg om helse og trivsel. Mat og drikke både til hverdag og fest påvirker oss alle. Mat og måltider er kultur, tradisjon og et sosialt fellesskap som bidrar til måltidshygge og samhörighet.

Matgledekorpsset:

Før jeg skal avrunde her i dag vil jeg komme med en veldig god nyhet. I dag er jeg stolt av å kunne lansere Matgledekorpsset! Matgledekorpsset skal bestå av 5 dyktige og godt kvalifiserte matentusiaster med ulik bakgrunn. Her er det kokkekompetanse, helsekompetanse og kompetanse fra hotell og service næringen.

Matgledekorpsset skal reise rundt til institusjoner i ulike kommuner i Hedmark og Oppland det følgende året og inspirere til økt innsats for matglede blant eldre. Hensiktene med besøkene er å bidra til at mat og måltider på institusjoner blir dagens høydepunkt. Institusjonene skal få hjelp til å strekke seg litt ekstra til beste for sine spisegjester. Til dette pilotprosjektet har vi utviklet en ”meny” med ulike områder der institusjonene kan få veiledning, tips og inspirasjon.

Dette er områder som dekker: Matfaglig del, om måltider og mellommåltider. Hygge og trivsel rundt måltider. Samhandling, inkludert brukerinvolvering og bevissthet rundt valg av råvarer og retter. Ernæring og kostholdsfaglig del.

Vi ønsker at offentlige institusjoner blir bevisst på valg og bruk av mat som serveres, bevisst på sammensetning og variasjon av måltider, bruk og ikke kast av mat, sesongvarer og sesongretter, det å bruke mat som aktivitet og ikke minst ha en god dialog med spisegjestene om hva de ønsker seg.

Jeg har stor tro på dette pilotprosjektet og håper og tror at

dette tilbudet vil bli godt motatt ute i kommunene. Dette er et viktig tiltak som skal bidra til å få enda mer fart på vår satsing på god mat, matglede og gode måltidsopplevelser for eldre. Det er også et svært godt tilbud til kommunene som vil satse på dette i sine institusjoner.

I dag overføres pengene til pilotprosjektet fra Landbruks- og matdepartementet og det er fylkesmannen i Hedmark, fra januar Innlandet, som har fått i oppdrag å lede arbeidet. De fem som skal gjøre den viktige jobben og som utgjør det nyutnevnte Matgledekorpsset er til stede her i dag. Charlotte Mohn Gaustad, Hai Hang, Hans Brimi, Mona Smestad og Marit Toverud kommer hit for å motta et symbol på at de er med i Norges første Matgledekorps, mens Turid Windjusveen Olsen og Irene Hanssen fra Fylkesmannen skal dirigere korpsset!

Kommunene som ønsker besøk, må være villige til å betale en mindre sum for at Matgledekorpsset skal komme. Matgledekorpsset har helt sikkert gode råd, både til de som i dag selv føler de har ”alt på stell”, og de som helt klart trenger mer enn ett besøk for å løfte mat og måltidsopplevelsene til spisegjestene sine.

Vi har representanter fra mange kommuner til stede her i dag og jeg kan jo utfordre noen på sparket her nå og spørre om noen er klare til å ta imot Matgledekorpsset? Til slutt vil jeg utfordre både de kommuner som er til stede, brukerrepresentanter, presse og alle matentusiaster til selv å komme med forslag til hvor Matgledekorpsset bør reise.

**Etterord:
Stiftelsen Sofienlund
har alltid vært
opptatt av god,
sunn mat, servert i
hyggelige omgivelser.
Derfor ble det
nedlagt mye arbeid
nettopp i dette da
vi planla og bygget
CatoSenteret i Son.**

Det blir Landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad som skal følge opp løfte om «Kunnskap, bevissthet og interesse for mat til eldre».

Her skal det bygges en hageby for Oslo-folk med demens

Hagebyen Dronning Ingrids Hage er et nytt bokonsept for personer rammet av demens. Kafeer, restauranter, butikker og skogstier er bakt inn i hagebyen, som skal stå ferdig i november 2021.

Slik skal det bli i Dronning Ingrids Hage. Hagebyen skal bli et område for folk med demens, men tanken er at folk fra nærmiljøet skal trekkes inn.

Det blir 130 plasser i det nye sykehjemmet som skal bygges på Tøyen, der Lille Tøyen sykehjem tidligere lå. Navnet er Hagebyen Dronning Ingrids Hage. Omsorgsbygg, som bygger sykehjem i Oslo, skal etablere et tilsvarende sykehjem på Furuset.

– Bedre enn sykehjem

Jannicke Granrud (53) fikk diagnosen Alzheimer for to år siden. I dag bor hun hjemme sammen med ektefellen Hildgunn Fredheim. Granrud har sett tegningene av hagebyen på Tøyen og er positiv.

– Det er sårt å snakke om at det kommer en tid da Jannicke ikke kan bo hjemme lenger. Da er sykehjem eneste alternativ. Vi har kikket litt på de tilbudene som er i området vi bor i, men det er bare ordinære sykehjem, sier Fredheim.

Jannicke Granrud (53, t.v.) fikk diagnosen Alzheimer for to år siden. Hun bor hjemme sammen med ektefellen Hildgunn Fredheim i Oslo nå, men etter hvert vil hun trenge plass på en institusjon. Her er de på tomten hvor Hagebyen Dronning Ingrids Hage skal ligge.

Hvis Granrud søker og får plass i Hagebyen, ønsker hun å bo mot kafeene, ikke mot skogen, forklarer Fredheim. – På sykehjemmene er det jo bare eldre mennesker og svart kaffe. Det kjennes ikke greit å sende henne til et senter med mennesker som er 30–40 år eldre enn henne, sier hun.

Kan enkelt gjøres om til annen bruk

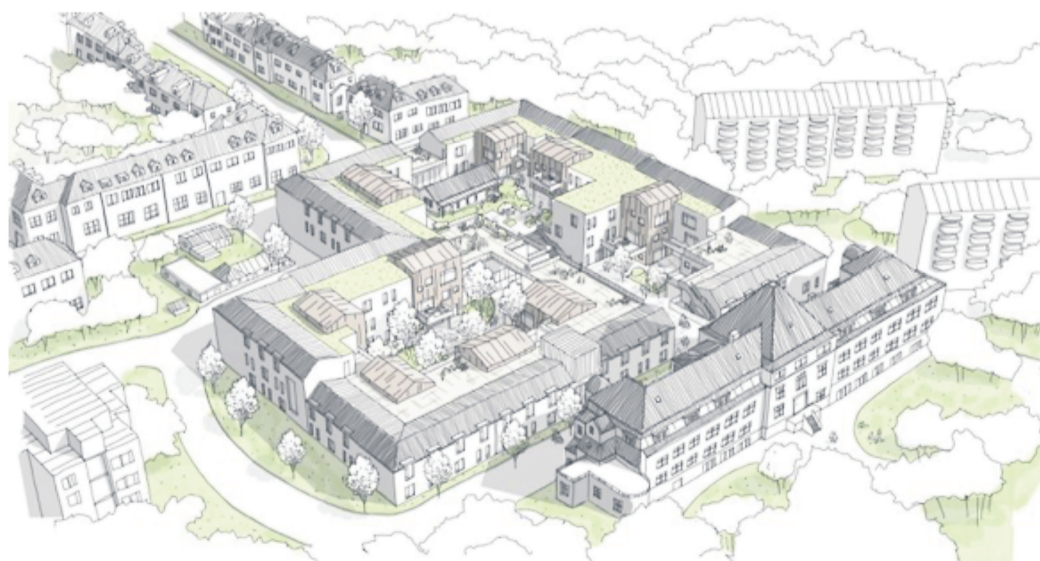
Ifølge Inger-Lise Kjos, prosjektansvarlig i Sykehjemsetaten i Oslo, vil rommene på Tøyen bli store. – Så det vil ikke være noe problem for ektefeller å være til stede. Det kan settes inn ekstra seng. Vi planlegger å bygge gjesterom slik at beboerne kan være sammen med ektefelle og familie så mye som mulig, sier Kjos.

Byggekostnadene for hver sykehjemsplass vil ifølge Kjos ligge på 4,7 millioner kroner. Ifølge henne vil sykehjemmet være noe dyrere å bygge, men billigere å drifte enn andre sykehjem.

Rommene blir cirka 30 kvadratmeter, inkludert bad. Det vil bli plass til gjesteseng på rommet.

– Vil hagebyer være fremtidens sykehjemsmoell i Oslo?

– Vi har ikke tomter til flere, men noen mener dette er fremtiden. Mange kan bo i slike konsepter. Og får man medisiner som stopper utviklingen av demens, kan dette omgjøres til studenter eller omsorgsboliger. De er jo litt som bygårder ellers i Oslo, sier Kjos.

Utearealene blir på innsiden av bygårdsbebyggelsen. Hovinveien ligger til høyre for sykehjemmet. Lille Tøyen Hageby blir nærmeste nabo, og sees øverst på tegningen.

Vandrerløyper, restaurant og frisør

Utearealene skal deles opp i tre. Det blir et urbant område med bypreg ytterst, en skogshage og en minnehage.

– Vi vil tilstrebe et område med trær og planter. Det blir vandrerløyper som gjør at beboerne kan gå i et åttetall og alltid komme tilbake til stedene de kjenner, sier Kjos.

Ifølge Kjos skal beboerne kunne gå fritt inne og utendørs. Hun håper naboene vil bruke fasilitetene og bidra inne i klubbene.

Det blir bymessig bebyggelse. Bygningene skal omkranse uteområdene.

Naboene bekymret for trafikk

Naboene i Lille Tøyen Hageby synes planene er blitt bedre enn de var opprinnelig. – Men vi mener fortsatt bygningene inn mot Lille Tøyen Hageby er for høye. Vi er også litt bekymret for hvor mye trafikk det kan bli gjennom hagebyen til sykehjemmet, sier Joakim Solhaug, styreleder i Lille Tøyen Hageby.

– Høydene følger reguleringsplanen. Plan- og bygningsetaten har tatt hensyn til naboene så langt det er mulig. Det blir jo et mer massivt uttrykk enn det gamle sykehjemmet, men bygningene blir lavere enn dagens. De strekkes utover slik at det blir kvartalsbygg og fotavtrykket blir større, sier Kjos.

Eldrebyråd Tone Tellevik Dahl (Ap) påpeker at levealderen i Oslo øker og at den snart er nærmere 90 enn 80 år i snitt. – Med økt levealder vil det også være flere som lever med demens, kreft og sykdommer. Derfor må vi som kommune legge til rette for å kunne leve gode liv selv med sykdom. Vi må vi vekk fra en institusjonsbasert og ofte stoppeklokkeorientert eldreomsorg og over til en eldreomsorg der eldre fortsatt skal kunne være sjef i eget liv, sier Dahl.

Aftenposten: Astrid Løken

Alle bilder: Arkitema Architects

Beboere rundt skal trekkes inn i hagebyen.

Målet er å ha kafeer, restauranter, butikker og puber inne i området, for alle.

Planen er at restaurantene skal driftes av kommersielle aktører.

Det blir 130 plasser. Planen er at seks til åtte boenheter får felles kjøkken og stue.

FAKTA: HAGEBYEN DRONNING INGRIDS HAGE

Åpner i november 2021.
130 plasser.

Seks til åtte boenheter med felles kjøkken og stue.

Rommene blir ca. 30 kvadratmeter, inkludert bad.

Kafeer, restauranter, puber, klubbrom, frisør, fotpleie skal ligge inne i hagebyen.

Målet er at både beboere og naboer kan bruke fasilitetene i hagebyen.

Kilde:
Sykehjemsetaten

FAKTA: FLERE ELDRE I OSLO

Det har vært en nedgang i antall eldre (over 67 år) de siste 30 årene i Oslo.

Frem mot 2040 vokser antall eldre i Oslo med 50.000.

I samme periode dobles antall personer over 80 år.

Det skal åpnes 13 nye sykehjem i Oslo fra 2020 til 2023.

Kilde:
Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid

For oss i Ambera handler et fantastisk liv om å bekymre seg mindre, om å spille en rolle i andre menneskers liv, om å lære nye ferdigheter, og å bruke tiden vår på det som føles meningsfylt for oss.

I Ambera er du ikke bare en huseier, her blir du en del av et aktivt fellesskap. Med mer enn femti ulike grupper, kurs og aktiviteter inkludert i månedsavgiften, er det lett å finne noe som passer. Hver dag er en mulighet til å hengi deg til lidenskapen din, enten du er en dreven golfspiller, billedhogger, sanger, danser eller hiking-entusiast. Her kan vi være aktive, bidra til fellesskapet og møte andre likesinnede ved å gjøre det vi trives best med.

Hvorfor skal Amberas første prosjekt bygges i Spania?
Det er februar og -8 grader ute

– klokken er 15.30, men det er snart helt mørkt ute og nok en innedag står på kalenderen for de fleste av oss.

Veldig mange av oss er mye mer aktive om sommeren, og bruker vinteren på å glede seg til sommer, og glede seg til varmere vær og mindre klær.

Enkelte av oss blir også mer plaget om vinteren, gjerne på grunn av revmatiske sykdommer, eller hudsykdommer som psoriasis som forverrer seg når solen skinner andre steder. Norge er på topp når det gjelder leddgikt og beinskjørhet, sykdommer som forbedres av fysisk aktivitet og varmt klima. På grunn av glatt føre vil enkelte også vegre seg for å gå ut, da det er lett å falle og skade seg. – dette «binder» dem til hjemmet, og det hindrer dem i å være så aktive som mange av dem

egentlige ønsker å være.

Noen nordmenn elsker vinteren, de elsker å stå på ski og dra på hytten på fjellet. De ser frem mot den kalde årstiden – hvor de får dyrket sin interesse ut i naturen. Men dette gjelder ikke alle, og for dem det ikke gjelder (som er ganske mange i Norge i dag) kan vinteren oppleves lang, tung, og demotiverende.

Dette er hovedgrunnen til at vårt første prosjekt planlegges i Spania. Jeg er helt klar på at jeg ønsker å bo i varmen på vinterhalvåret – så lenge jeg har noe fornuftig og bruke tiden min på når jeg er der.

Da jeg dro på forskningsreise/studietur til Florida for å snakke med beboere og skapere av «active adults communities» kom jeg i snakk med en dame. Hun fortalte meg, «hjemme om vin-

teren bare eksisterte jeg – her i Florida lever jeg.»

Hun sa til meg (med amerikansk entusiasme) at livet hennes er 100 ganger bedre nå og at hun er mye mer aktiv, og har flere gode og nære venner enn hun noen gang har hatt.

Vi tror at på sikt vil Ambera også komme til Norge, og dette prosjektet vil da være skreddersydd for det skandinaviske klimaet, og være tilpasset folk som trives i klimaet vi har her.

Vårt første Ambera-prosjekt skal være et felles europeisk prosjekt, og markedet er allerede enormt for en spansk etablering, da det allerede er over 1,5 millioner av oss vest-Europeere som bor i Spania. Og på mange måter er Spania for oss som Florida er for amerikanere.

Med vennlig hilsen
Jan Olav Reien Frestad

Vi skal bygge Europas første by for oss som ønsker å leve et fantastisk liv etter femti

Gründer Jan Olav Reien Frestad forteller hvorfor Spania er ideelt for Ambera.

Professor Helga Refsum mener at dersom man har begynnende hukommelsestap og har høy homocystein bør man vurdere å ta B-vitaminer.

B-vitamin bremser Alzheimers Dette er et gjennombrudd i forskningen når det gjelder Alzheimers. Selve prosessen kan bremses, noe man hittil ikke har kunnet gjøre, sier Helga Refsum, professor i molekylær ernæringsvitenskap ved Institutt for medisinske basalfag ved Universitetet i Oslo.

Ingrid Stephensen Studien omfattet 200 eldre personer med mild kognitiv svikt, forstadiet av Alzheimers. Den norske og britiske studien viser at personer med lavt B-vitamin-nivå, vil kunne redusere nivået på hjernesvinn i kritiske deler av hjernen med inntil 90 prosent hvis de får tilført riktige mengder B-vitaminer.

Helga Refsum mener resultatet av studien er lovende.

– De som ikke fikk tilført B-vitaminer, hadde 30 prosent mer hjernesvinn enn dem som fikk

ved forstadium til demens som hos en frisk person, sier Refsum.

De som ikke fikk tilført B-vitaminer, hadde 30 prosent mer hjernesvinn enn dem som fikk tilførsel av vitaminet.

Effekten av B-vitaminer var begrenset til personer med dårlig B-vitaminstatus. Tidligere forskning viser at det er en kobling mellom for høyt nivå av aminosyren homocystein, en markør for B-vitaminstatus, og forstadiet til demens. Homocystein finnes i blod og celler. Et høyt nivå av homocystein fører til økt dannelse av nevrofibrillære floker. Dette er knuter som oppstår ved at fibre inne i hjernecellene tvinner seg rundt hverandre.

– Disse knutene hindrer kommunikasjon i hjernen og fører til at hjerneceller dør. Et høyt nivå av

B12-mangel. En årsak er utilstrekkelig inntak via kostholdet eller redusert opptak av vitaminet fra tarmen. Opptaket reduseres jo eldre vi blir.

Hvis man føler seg sliten og trett og deprimert, har for lite syreproduksjon eller sykdommer som påvirker omsetningen av dette vitaminet, bør man be fastlegen om å sjekke B12-status. Et annet symptom på B12-mangel er svimmelhet og redusert hukommelse. Får man påvist for lavt nivå av B12, er det nødvendig å ta daglig tilskudd eller få jevnlig B12-sprøyter.

– Dette er kun en studie. Selv om den er overbevisende, må det gjennomføres flere studier, sier professor Helga Refsum.

Hjernekraftverk

Helga Refsum, professor ved Universitetet i Oslo og gjeste-

professor ved Universitetet i Oslo og gjeste-

professor ved Universitetet i Oslo og gjeste-

professor ved Universitetet i Oslo og gjeste-

professor ved Universitetet i Oslo og gjeste-

B-vitamin bremser Alzheimers

tilførsel av vitaminet. Hjernen ble målt før og etter testperioden på to år. Pasientene som fikk B-vitaminer, hadde rundt 90 prosent reduksjon i skrumpingen i den delen av hjernen som er forbundet med Alzheimers.

Dette viser at B-vitaminer kan redusere hjernesvinn i de kritiske delene av hjernen. Hjernessvinn skjer dobbelt så raskt

homocystein kan bety mangel på B-vitaminene B12 eller folat. I forsøksdyr er det vist at disse B-vitaminene reduserer knutedannelsen, forklarer Refsum. – Evnen til å ta opp enkelte B-vitaminer reduseres med alderen. Med årene får mange dårlig slimhinne i magesekken og det fører til manglende syreproduksjon. For lite syre hindrer opptaket av B12. Undersøkelser viser at rundt 20 prosent av eldre har

professor ved Universitetet i Oxford, er en av verdens ledende forskere på B-vitaminer.

Da Refsum startet sin forskningskarriere fikk hun høre at hennes prosjekt på aminosyren homocystein var utdatert. Refsum syntes derimot at homocystein og B-vitaminene som bestemmer homocysteinnivået i blodet var et spennende forskningsfelt. I løpet av få år bidro

Foto: Ingar Sørensen

STIFTELSEN SOFIENLUND

For rehabilitering av ulykkeskadde
og kronisk syke

Støtt våre annonsører. De støtter oss!

<p>Østli Servicesenter AS Svartbekkvegen 74 2411 ELVERUM Tlf. 62 41 48 80</p>	<p>Buer AS Trippstadveien 44 1814 ASKIM Tlf. 69 88 86 30</p>	<p>DYNATEC Rakkestadv 1, 1814 ASKIM Tlf. 69 83 80 10</p>	<p>Braute Maskin AS 6240 ØRSKOG Tlf. 926 01 050</p>	<p>LD Legedata SERVICEPARTNER Gullbringvegen 10 3800 BØ I TELEMARK Tlf. 35 06 11 50 www.ldsp.no</p>	<p>NMCU NORSK MOTORCYKEL UNION Skoggata 5, 1502 MOSS Tlf. 908 37 374</p>	<p>Knut Farestveit Rør og Sveis Modalen 1041 5729 MODALEN Tlf. 901 82 524</p>
<p>Rose Trafikkskole A/S Nedre Tyholmsv. 9 D 4800 ARENDAL Tlf. 37 02 24 44</p>	<p>Jonsten AS Jonstengata 4 1640 RÅDE Tlf. 476 86 963</p>	<p>HANSEN PROTECTION 1501 MOSS Tlf. 69 00 13 00 www.hansenprotection.no</p>	<p>Follo Bilskade AS Langbakken 16 1430 AS Tlf. 64 94 37 19</p>	<p>Frøya Transportsenter as - ingen last er for liten eller stor! Hamarvikringen 42 7263 HAMARVIK Tlf. 72 44 80 80</p>	<p>WIST Wist Last & Buss AS 7725 STEINKJER Tlf. 74 16 05 10 www.wistlastbuss.com</p>	<p>Revisorteam Midt-Telemark AS Gamlegata 56 3810 GVARV Tlf. 35 95 67 00</p>
<p>Moss Elektro A/S Arvollskogen 10 1529 MOSS Tlf. 69 23 34 00</p>	<p>HAUGENS BIL SERVICE AS Kåshagvegen 178 2380 BRUMUNDDAL Tlf. 62 35 64 47</p>	<p>Kjærringholmen Familiecamping Ovenveien 22 1580 RYGGE Tlf. 69 28 36 41</p>	<p>myMAYDAY.com as Brevikbråteveien 21 1555 SON Tlf. 920 17 146</p>	<p>Berglyhallen Autosenter AS Søriliffellet 4, 1788 HALDEN Tlf. 69 21 19 20 www.berglyhallenauto.no</p>	<p>MYHRE BRONNØRING SPESIALBORING Hadelandsveien 841 3520 JEVNAKER Tlf. 32 11 44 80</p>	<p>Mekonomen Bilverksted Husby Bilverksted A/S 6630 TINGVOLL Tlf. 71 53 12 43</p>
<p>Nettec AS Kolbotn 14 1410 KOLBOTN Tlf. 66 81 06 40</p>	<p>Autohuset Fagernes AS Valdresvegen 87 2900 FAGERNES Tlf. 61 36 04 77</p>	<p>Montasje og vedlikehold Korsegårdveien 48 1809 ASKIM Tlf. 913 36 931</p>	<p>Prestholt Geitestøl Høgehaugvegen 23 3576 HOL Tlf. 32 08 94 09</p>	<p>Rettt-Lakk AS Bromsveien 13 3183 HORTEN Tlf. 33 04 95 40</p>	<p>Sebu Bil & Bensin AS Vindev. 1 2940 HEGGENES Tlf. 61 34 29 20</p>	<p>Odd Gleditsch AS Dronningens gate 3 3211 SANDEFJORD Tlf. 33 44 83 20</p>
<p>Morten Juliussen Krantransport AS Brekkerød 1 1782 HALDEN Tlf. 922 16 554</p>	<p>Mirawa Restaurant Lin Hu Zhang Schwenckegata 1 3015 DRAMMEN Tlf. 32 83 65 85</p>	<p>REX MARKISER Industriv. 5, 1825 TOMTER Tlf. 69 92 49 49 www.rex.no</p>	<p>Gulvlegger Øyvind Nystein Nysteinveien 197 3960 STATHELLE Tlf. 416 03 880</p>	<p>Henriksen Sjøfærskole AS Flyplassvegen 4 9152 SØRKJOSEN Tlf. 77 76 70 05</p>	<p>Finnås Kraftlag 5430 BREMNES Tlf. 69 21 08 00 www.finnas-kraftlag.no</p>	<p>Valldal Bilsenter A/S 6210 VALLDAL Tlf. 70 25 77 06</p>
<p>forlaget Last & Buss</p> <p>Trenger ditt verksted et søkbart regelverk hvor dere kan legge inn egne bokmerker og notater?</p> <p>Alle våre bøker og hefter er nå tilgjengelig som e-bøker på vår hjemmeside!</p> <p>Bestill "Verkstedpakka" på www.lastogbuss.no og få tilgang til din digitale bokhylle!</p>						
<p>Lie Handelsgartneri Lie Nordre 1781 HALDEN Tlf. 69 18 00 20</p>						
<p>Auto-Skade Terje Schie AS Haralds vei 15 1470 LØRENSKOG Tlf. 23 37 89 40</p>						
<p>Bertelsen & Garpestad AS Hovlandveien 70 4374 EGERSTAD Tlf. 51 46 10 80</p>						
<p>Nettbuss AS Vestliven 3, 3570 AL Tlf. 32 08 60 60</p>						
<p>Høyanger Bil A/S Einar Ramsli g 29 5900 HØYAGER Tlf. 57 71 32 77</p>						
<p>Johs. Granås a.s. Teiealleen 7 2030 NANNESTAD Tlf. 63 99 99 10 www.johsgranas.no</p>						
<p>Storm VVS AS 1521 MOSS Tlf. 69 21 08 20 www.stormvvs.no</p>						
<p>Nils Bjørkens Bjørknes 45, 1870 ØRJJE Tlf. 900 12 555</p>						
<p>AN Bygg Vi leverer og monterer alle typer stålbygg Vålaugsvegen 138, 2032 MAURA Tlf. 63 99 77 90 - www.anbygg.no</p>						
<p>Storfold Trafikkskole Storgata 2 1890 RAKKESTAD Tlf. 69 22 22 53</p>						
<p>Brødrene Selvik AS Treaskjæret 4200 SAUDA Tlf. 52 78 54 00</p>						
<p>BILSKADESENTERET AS www.bilskadesenteret-as.no Skade- og lakkreparasjoner på alle bilmerke</p>						
<p>MAXBO Maxbo Vestby 64 98 66 90 vestby@maxbo.no</p>						
<p>ALL-regnskapservice AS Strandgt. 3, 1724 SARPSBORG Tlf. 69 14 84 25 - www.all-regnskap.no</p>						
<p>BEMA BEMA AS www.bema.no BILDELER & UTSTYR</p>						
<p>price Price Lagerbutikk AS Nybruveien 7, 3055 KROKSTADELVA Tlf. 32 23 10 80 - www.lagerbutikk.no</p>						
<p>MIDTGÅRD Nestby, 8250 ROGNAN - Tlf. 977 20 350 post@midtgaardtransport.no - www.midtgaardtransport.no Flytting - Termotransport - Stykkgodstransport - Flistransport</p>						

Forhandlingene til våren vil vise om helseminister Bent Høie og den nye firepartiregjeringen mener alvor. Hvis vi skal møte helseutfordringene i kommunene, har vi ikke råd til å miste enda flere fastleger.

Dette er avgjørende tiltak for å redde en fastlegeordning under sterkt press. Ordningen behøver revitalisering og modernisering for å møte kommunenes nye helseutfordringer og behov.

Regjeringen forplikter seg altså til å iverksette tiltak for å be-

heidspress har økt. Hver enkelt konsultasjon har blitt stadig mer medisinsk krevende, noe som igjen krever mer av fastlegenes tid, kompetanse og effektivitet. En fastlege jobber i dag gjennomsnittlig 18 timer overtid per uke, noe som tilsvarer en stillingsbrøk på 150 prosent. Hele

At fastlegeordningen sliter, går likevel først og fremst utover pasientbehandlingen, i kommunene og på fastlegekontorene. Legeforeningen har god dialog med flere av Norges pasientforeninger som sier de er bekymret for situasjonen i fastlegeordningen. Deres tilbakemeldinger om hvordan dette berører pasientene, vil være helt avgjørende for det videre arbeidet med å løse krisen.

Ny regjering – og ny giv for fastlegeordningen?

Vi har fått en ny flertallsregjering, bestående av Høyre, Frp, Venstre og Krf. Gjennom Granavolden-erklæringen har de fire partiene blitt enige om en ny regjeringsplattform. Hvordan vil utformingen av helsepolitikken påvirkes av at den nye regjeringen har fått flertall på Stortinget?

Vårt håp er at dette gir oss muligheten til raskt å stemme igjennom viktige tiltak for fastlegeordningen.

Regjeringserklæringen lister opp en rekke satsinger for helsestjenestene.

Den nye fireparti-regjeringen forplikter seg blant annet til å forbedre og modernisere fastlegeordningen. I tillegg skal regjeringen bedre rekrutteringen med sikte på å oppnå god legedekning i hele landet. Fastlegeordningen skal evalueres, og det skal sikres tilstrekkelige tiltak for å beholde og rekruttere nye fastleger på kort og lang sikt.

holde og rekruttere nye fastleger. Men når vil disse tiltakene komme? Og enda viktigere, vil tiltakene komme i tide?

Evalueringen skal være ferdig 1. september 2019. Deretter kommer det en handlingsplan for fastlegeordningen i 2020. Dersom planen til helseminister Bent Høie (H) er å vente med å gjøre noe til budsjettforhandlingene for 2021 eller 2022, blir vi mildt sagt bekymret. Vi trenger sårt endringer nå, før enda flere kommuner blir nødt til å busse sine pasienter til andre kommuner.

“Regjeringen forplikter seg til å iverksette tiltak for å beholde og rekruttere fastleger, men kommer tiltakene i tide?”

Uten en strategi som tar innover seg alvoret og behovet for å iverksette tiltak raskt, vil dette i større grad begynne å gå utover pasientene. En av de mest vellykkede offentlige helsereformene i moderne tid vil knele under presset.

Menon Economics bekrefter i sin nye rapport om fastlegeordningen at fastlegenes ar-

90 prosent av fastlegene jobber mer enn det som er å regne som normal arbeidstid.

Denne situasjonen er ikke rekrutterende, og vil over tid ytterligere øke frafallet i ordningen. Menon mener årsaken til det økte arbeidspresset primært er overføring av nye oppgaver, et større ansvar, og krav om mer dokumentasjon og administrative oppgaver.

I doktorgraden til Stein Nilsen, som er spesialist i allmennmedisin, kom det også frem at fastlegene føler seg skvist mellom pasientenes krav, oppdraget fra myndighetene om å sikre riktig helsehjelp – og hensynet til egne følelser og forventninger.

Fastlegenes samfunnsoppdrag er å forvalte og prioritere helsevesenets ressurser. Det er ikke din pengebok som skal avgjøre hvilken medisinsk behandling du skal få.

Vi frykter at vi dessverre er på vei i helt motsatt retning dersom fastlegeordningen rakner, og hodestups inn i et todelt helsevesen.

Det er bekymringsfullt at det nødvendige utviklingsarbeidet i ordningen nå hemmes av behovet for kun å fokusere på brannslukking. Pasientene ønsker mer tid og tilgjengelighet fra sin fastlege og enda mer faglig kompetanse. For å komme dit må regjeringen gjøre alvor av intensjonene sine og banke gjennom nødvendige strakstiltak.

Vi står i en alvorlig situasjon i fastlegeordningen i Norge. All forskning har vist at det er samfunnsøkonomisk fornuftig å gi helsehjelp på lavest mulig nivå. Kollapser vår offentlige fastlegeordning, vil det få svært store konsekvenser, også for spesialisthelsetjenesten.

Vårens forhandlinger vil vise om helseministeren og regjeringen mener alvor. Skal vi møte de nye helseutfordringene i kommunene, har vi ikke råd til å miste enda flere fastleger.

*Tom Ole Øren,
leder i Allmennlegeforeningen
Kronikk og debatt, Dagens Medisin*

*Tom Ole Øren,
leder i Allmennlegeforeningen*

Borge Begravelsesbyrå
Ellen Margareth Bye

Biv. 21, 1658 TORP - Tlf. 69 34 53 35

PKF BECKMAN LUNDEVALL

Sandstuveien 70, 0680 OSLO
Tlf. 22 78 28 00 - www.pkf.no

Välerv. 157, 1599 MOSS - Tlf. 69 24 11 30 - www.mtf.no

Hammerfest Taxibus AS

Storgata 2, 9600 HAMMERFEST - Tlf. 78 41 12 34

Busser tilpasset rullestolbrukere!

Utstyr i våre busser: Sotete ruter,

Radio/stereoanlegg, Air-vondition, Luksusstoler,

Tilhengerfeste og stor tilhenger.

Kontakt oss: 78 41 12 34 eller mail: post@hammerfesttaxi.no

For enklere og raskere bestilling last ned vår app

MAKS PRIS I APPEN!

Son Blikk & Ventilasjonsmontasje AS

Borgmester Aases gate 22, 1526 MOSS

Tlf. 918 66 303

E-post: sonblikk@hotmail.no

EIKER VEKST

Mennesker og løsninger

Ryghgata 6, 3050 MJØNDALEN

Tlf. 32 23 68 80

www.eikervekst.no

Møre og Romsdal fylkeskommune Samferdselsavd.

Fylkeshuset, 6404 MOLDE

Tlf. 71 28 00 00

www.mrfylke.no

simonsen vogt wiig

Personskade

Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig har siden 1980-tallet bistått skadelidte i alle typer personskadesaker, og er blant de fremste fagmiljøer på området.

Vår kompetanse omfatter alle typer personskadesaker:

- Trafikkskader
- Yrkessykdom
- Yrkesskader
- Pasientskader
- Andre ulykker
- Voldsoffererskader

Ta gjerne kontakt med advokat Øyvind Vidhammer for en kostnadsfri vurdering på tlf. 959 36 154 eller ovi@svw.no

Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS

Filipstad Brygge 1, Pb. 2043 Vika,

0125 Oslo, T: +47 21 95 55 00

www.personskadeadvokat.no

BRATTLI BYGG

Alt innen bygg og reparasjoner

ANDERS WOIE
Snekker og daglig leder

Tjore 85
4887 Grimstad

Tlf: 90768447

andwoie@gmail.com

www.brattlibygg.no

Multiconsult

Storgata 35, 1607 FREDRIKSTAD
Tlf. 69 38 39 00

www.multiconsult.no

Raskere tilbake

Løten kommune

loten.kommune.no

SEL KOMMUNE

sel.kommune.no

Våler kommune

valer-of.kommune.no

Halden kommune

halden.kommune.no

Ringerike kommune

ringerike.kommune.no

Roan kommune

roan.kommune.no

Kongsvinger kommune

kongsvinger.no

Eidfjord kommune

eidfjord.kommune.no

HOLTÅLEN KOMMUNE

holtalen.kommune.no

Vi lager mer enn fotsenger. Ortoser og proteser tilpasses og justeres av erfarne og engasjerte fagfolk.

Moss Ortopedisk Klinikk AS

Ortopediske hjelpemidler

69 25 00 35

Prinsens gate 9

1530 Moss

www.moss-ok.no